

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. СТЕФАНІКА**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансовий менеджмент

Освітня програма Бізнес-адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

кафедра управління та бізнес-адміністрування

Робоча програма Фінансовий менеджмент для студентів спеціальності 073 Менеджмент освітня програма “Бізнес-адміністрування” – 13 с.

Розробник:

Жук О.І., к.е.н., доцент кафедри управління та бізнес адміністрування,

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес адміністрування

Протокол № 1 від 27.08.2021 року

Завідувач кафедри управління та бізнес адміністрування

_____ (Жук О.І.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Нормативна	
Модулів – 2	073 Менеджмент (освітня програма “Бізнес-адміністрування”)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання 1		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4	Освітній рівень: магістр	Лекції	
		18	6
		Практичні, семінарські	
		18	6
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		54	78
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: іспит			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40 % та 60 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» полягає у формуванні системи теоретичних знань і набуття практичних навичок з управління фінансовими ресурсами підприємств, формування стратегії фінансового забезпечення підприємства.

Основними цілями вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів фаху щодо:

- аналізу фінансової звітності підприємства для обґрунтування та прийняття управлінських рішень;
- ефективного управління наявними фінансовими ресурсами підприємства;
- прийняття рішень щодо ефективності й доцільності здійснення інвестицій; розробки антикризових фінансових заходів.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні основи фінансового менеджменту

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні основи фінансового менеджменту.

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту

1. Сутність фінансового менеджменту
2. Мета та завдання фінансового менеджменту
3. Функції фінансового менеджменту
4. Стратегія і тактика фінансового менеджменту
5. Механізм фінансового менеджменту

Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту

1. Фінансова звітність в системі фінансового менеджменту
2. Фінансова звітність підприємства

Тема 3. Аналіз фінансової звітності підприємства

1. Аналіз балансу підприємства
2. Аналіз звіту про фінансові результати підприємства
3. Аналіз звіту про власний капітал
4. Аналіз звіту про рух грошових коштів

Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках

1. Сутність і необхідність визначення вартості грошей у часі для здійснення фінансових розрахунків
2. Визначення майбутньої вартості грошей
3. Визначення теперішньої (поточної) вартості грошей

4. Методика визначення вартості ануїтетів

Змістовий модуль 2. Управління об'єктами фінансового менеджменту та фінансовими ризиками на підприємстві

Тема 5. Управління активами підприємства

1. Сутність і класифікація активів
2. Управління оборотними активами
3. Управління необоротними активами

Тема 6. Управління грошовими потоками

1. Грошові потоки як об'єкт управління в системі фінансового менеджменту
2. Види грошових потоків та їх характеристика
3. Методичні підходи до прогнозування грошових потоків

Тема 7. Управління інвестиціями

1. Сутність та завдання управління інвестиціями
2. Основні параметри та показники інвестиційних проектів. Методи оцінки інвестиційних проектів
3. Форми та особливості управління фінансовими інвестиціями

Тема 8. Управління прибутком підприємства

1. Управління прибутковістю як складова системи управління власними фінансовими ресурсами.
2. Управління формуванням прибутку суб'єкта підприємництва.
3. Асортиментна та цінова політика підприємства.
4. Управління розподілом прибутку.

Тема 9. Управління фінансовими ризиками

1. Сутність та класифікаційні аспекти фінансових ризиків
2. Політика управління фінансовими ризиками
3. Механізми нейтралізації фінансових ризиків

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Модуль 1														
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні основи фінансового менеджменту														
Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	-	8	
Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	-	8	
Тема 3. Аналіз фінансової звітності підприємства	10	2	2	-	-	6	12	2	2	-	-	-	8	
Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	10	2	2			6	8						8	
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8	-	-	24	36	2	2	-	-	-	32	
Змістовий модуль 2. Управління об'єктами фінансового менеджменту та фінансовими ризиками на підприємстві														
Тема 5. Управління активами підприємства	10	2	2	-	-	6	11	1	1	-	-	-	9	
Тема 6. Управління грошовими потоками	10	2	2	-	-	6	11	1	1	-	-	-	9	
Тема 7. Управління інвестиціями	10	2	2	-	-	6	12	1	1	-	-	-	10	
Тема 8. Управління прибутком підприємства	10	2	2	-	-	6	11	1	1	-	-	-	9	
Тема 9. Управління фінансовими ризиками	10	2	2	-	-	6	9	-	-	-	-	-	9	
Разом за змістовим модулем 2	50	10	10	-	-	30	54	4	4	-	-	-	46	
Усього годин	90	18	18	-	-	54	90	6	6	-	-	-	78	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту	2
2	Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту	2
3	Тема 3. Аналіз фінансової звітності підприємства	2
4	Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	2
5	Тема 5. Управління активами підприємства	2
6	Тема 6. Управління грошовими потоками	2
7	Тема 7. Управління інвестиціями	2
8	Тема 8. Управління прибутком підприємства	2
9	Тема 9. Управління фінансовими ризиками	2
Разом		18

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту	6
2	Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту	6
3	Тема 3. Аналіз фінансової звітності підприємства	6
4	Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	6
5	Тема 5. Управління активами	6
6	Тема 6. Управління грошовими потоками	6
7	Тема 7. Управління інвестиціями	6
8	Тема 8. Управління прибутком	6
9	Тема 9. Управління фінансовими ризиками	6
Разом		54

7. Індивідуальні завдання

Для закріплення теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни студентам пропонується виконати контрольну роботу згідно з індивідуальним планом роботи.

Викладач перевіряє та оцінює завдання. Результатами оцінки завдання можуть бути:

«зараховано» (робота не потребує захисту у випадку якісного її виконання);

«доопрацювати або захистити» (в роботі є помилки або суперечні питання, які можуть бути виправлені письмово або захищені усно);

«повертається студенту» (у випадку коли робота виконана невірно або не відповідає завданню вона повертається студенту для повторного її виконання).

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни застосовуються такі методи навчання студентів:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення студентами інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;

- репродуктивний: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;

- проблемного виконання: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого;

- частково-пошуковий.(евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом;

- дослідницький: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висувуючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

Під час вивчення дисципліни застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

9. Методи контролю

Поточний контроль передбачає:

- Тести,
- Контрольні запитання,
- Кейси,
- Завдання для індивідуальної роботи,
- Завдання для самостійної роботи

Підсумковий контроль передбачає: іспит.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

1. Дема Д. І., Дорохова Л. М., Віленчук О. М. Фінансовий менеджмент: підручник. Житомир: ЖНАЕУ, 2018. 320 с.
2. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / І. С. Лапіна, О. М. Гончаренко, Г. О. Величко та ін.; за ред. І. С. Лапіної. Одеса: Атлант, 2016. 313 с.
3. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / Національний банк України, Українська академія банківської справи Національного банку України; заг. ред.: І.О. Школьник, В.М. Кремень. - Київ: Центр учбової літератури, 2018.
4. Фінансовий менеджмент: підручник / А. М. Поддєрьогін, Н. Д. Бабяк, М. Д. Білик та ін.; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 2-ге вид., перероб. Київ: КНЕУ, 2017. 534 с.
5. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / за заг. ред. В.М. Бороноса. Суми: Вид-во СумДУ, 2012. 539 с.
6. Фінансовий менеджмент : підручник / В.П. Мартиненко, Н.І. Климаш, К.В. Багацька, І.В. Дем'яненко, [та ін.] за аг. ред.. Т.А. Говорушко. Львів, «Магнолія 2006», 2014. 344 с.
7. Лисенко Н.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Н.О.Лисенко, Н.Ю. Мельничук ; Європ. ун-т, Уман. філ. Умань, 2012. 233 с.
8. Момот Т.В. Фінансовий менеджмент: Навч. Посібник. К.: Центр навч. літ-ри, 2011. 712 с. 10. Партин Г.О., Селюченко Н.Є. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2011. 348 с.
9. Ганечко, Г.В. Ситник, В.С. Андрієць та ін. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 244 с
10. Омельченко Л. С. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Маріуполь : ПДТУ, 2016. 235 с.
11. Давиденко Н.М. Фінансовий менеджмент : підручник. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. К. : Задруга, 2012. 515 с.
12. Євтух О.Т. Фінансовий менеджмент для магістрів і не тільки: навч. посібник. К.: Центр навч. літ-ри, 2011. 408 с.
13. Єрмошенко М.М. Фінансовий менеджмент: підручник К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2011. 506 с.
14. Непочатенко О. О., Пташник С. А. Фінансовий менеджмент як необхідна складова ефективної системи управління підприємством. Ефективна економіка.

2021. № 8. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9168>

15. Дистанційний курс з навчальної дисципліни “Фінансовий менеджмент” на платформі www.d-learn.pnu.edu.ua

11. Інформаційні ресурси

1. <http://www.management.com.ua/announce.php?edition=5> «Бізнес-видання: журнал «корпоративные системы»
2. <http://www.das-management.info/> - Журнал «Das Management»
3. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Державний комітет статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
5. Ліга Бізнес Інформ. URL: www.liga.net/
6. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>